

Geachte voorzitter en leden van Provinciale Staten,

9 oktober 2017

Hierbij treft u de link aan naar de PCL animatie: "Naar een duurzame toekomst van het Veenweidegebied" www.provincie-utrecht.nl/adviespcl. Met deze animatie wil de Provinciale Commissie Leefomgeving (PCL) advies uitbrengen over hoe om te gaan met dit voor Utrecht en Nederland unieke landschap.

Aanleiding en achtergronden van de problematiek worden in de animatie toegelicht. Kort samengevat komt het er op neer dat als gevolg van het grondwaterbeheer zoals we dat nu kennen, en dat ontworpen is om de melkveehouderij in het gebied te optimaliseren, het onvermijdelijk is dat de bodem blijft zakken, gemiddeld met 1 cm per jaar. Dat lijkt misschien niet veel, maar heeft grote maatschappelijke gevolgen. Huizen verzakken en muren scheuren. Riolering gaat kapot, elektriciteitskabels en gasleidingen breken en moeten worden gerepareerd. Paden en wegen moeten worden hersteld en tuinen opnieuw aangelegd.

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft in 'Dalende bodem, stijgende kosten' (2016) becijferd dat we voor het gehele veenweidegebied van Utrecht, Noord- en Zuid-Holland en Friesland tot 2050 tot wel 20 miljard euro moeten investeren om de schade te herstellen, waarvan driekwart voor het repareren van woningen en gebouwen en een kwart voor infrastructuur.

De provincie Utrecht, waterschappen, gemeenten, burgers en boeren staan daarmee voor de vraag: Waarheen met het veen? Dat is ook de vraag die voor ons centraal staat. Veel genoemde oplossingen zijn onderwaterdrainage en peilfixatie. In het filmpje wordt uitgelegd wat dat is. Maar er wordt ook aangegeven dat dit de bodemdaling niet stopt.

Als we de bodemdaling echt willen stoppen dan moeten we er, in de opvattingen van de PCL, voor kiezen om in het veenweidegebied afscheid te nemen van de melkveehouderij in haar huidige omvang en intensiteit. Dan zijn échte en kansrijke alternatieven nodig, bijvoorbeeld door over te schakelen op natte akkerbouwteelten of op natuurontwikkeling in combinatie met recreatieve ontsluiting van dit karakteristieke cultuurlandschap.

DE PCL ROEPT DE PROVINCIE UTRECHT OP de regie voor de benodigde ontwikkelingen van het veenweidegebied tijdig in handen te nemen en in actief overleg met maatschappelijke partners, boeren en bewoners een langjarige koers uit te zetten, waarbij ze aanstuurt op een duurzame toekomst van het veenweidegebied.

Wij raden de provincie aan om, in overleg met andere betrokkenen, op middellange termijn te komen tot een einddatum voor verlagingen van het grondwaterpeil in het veenweidegebied. Dit maakt een transitie naar een duurzamer grondgebruik noodzakelijk, brengt mensen in beweging en geeft hen de mogelijkheid en de tijd om over te schakelen. Daarna is het wenselijk om te komen tot vernatting in een landschap waarin de ondernemers hebben kunnen voorsorteren op een circulaire manier van produceren.

Dat is van belang voor het behoud van natuur, landschap, gebouwen en infrastructuur. En draagt bovendien bij aan een vermindering van de opwarming van de aarde doordat de CO2-emissies, veroorzaakt door oxidatie van het veen, afnemen.

Graag wisselen wij met u van gedachten over de boodschap van deze PCL-animatie.

Met vriendelijke groeten,

Dorien de Wit,
Voorzitter PCL